

Selemonas Paltanavičius

GAAMTOS

METŲ RATAS.
Iliustracija
su papildyta
realybe

Iliustravo Lina Eitmantytė-Valužienė

MEETŲ RATAS

**KNYGA SU PAPILDYTA
REALYBE!**

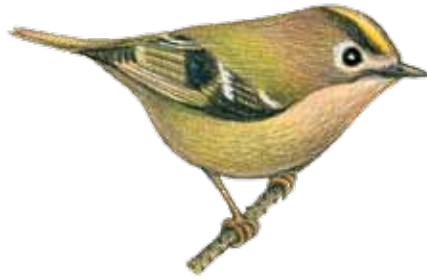
Programėlė „Metų ratas“

GAMTOS METŲ RATAS

ISBN 978-609-441-415-2

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Antrasis leidimas

© Tekstas, nuotraukos ir filmuota medžiaga, Selemonas Paltanavičius, 2017

© Iliustracijos, Lina Eitmantytė-Valužienė, 2017

© Vaizdo įrašų vizualizacijos, Vykintas Valužis, 2017

© Leidykla „Nieko rimto“, 2017

Selemonas Paltanavičius

GAMTOS METŲ RATAS

Iliustravo Lina Eitmantytė-Valužienė

Vilnius
2017

TURINYS

SAUSIS **8-21,**

VASARIS **22-35,** KOVAS **38-51,**

BALANDIS **52-65,** GEGUŽĖ **66-79,** BIRŽELIS **82-95,**

LIEPA **96-109,** RUGPJŪTIS **110-123,** RUGSĖJIS **126-139,**

SPALIS **140-153,** LAPKRITIS **154-167,**

GRUODIS **170-183**

Dažnai kalbame: „Apsisuko metų ratas“, bet negalime pasakyti, ar į šiuos žodžius sudėjome visų metų darbus, rūpesčius, džiaugsmus. Ar visus juos prisimename ir paklausti galėtume pasakyti, kas kada buvo, ką dirbome lapkritį ir kokie džiaugsmai aplankė gegužę?

Gamtos metai – kitokie, jie nuo senų senovės sukasi vienodu ritmu, juose visi darbai ir rūpesčiai sudėlioti tvarkingai, nė vienas nepraleistas, nepamirštas. Mums sunku suspėti su gamtos metų ratu, nes kiekviena diena kupina judėjimo, didelių ir mažų įvykių; užtrukęs žiūrėdamas į vienus, nespėsi pamatyti kitų – jie pralėkė, prašmėžavo. Kol vėl pasirodys, teks laukti ištisus metus.

Gamta atsako į visus klausimus. Joje rasime atsakymą, kodėl sprogsta ir krinta lapai, kodėl vabzdžiai graužia lapus, bet niekada nesunaikina pačių augalų... Tereikia užminti mįslę, ir bus atsakyta. Tiesa, atsakymus taip pat reikia mokėti suprasti.

Gamtos metų ratas turi dar vieną įdomią ypatybę – jo pradžia galime laikyti bet kurią metų dieną. Juk ratas apsisuks ir atneš mus vėl į tą patį tašką. Tik truputį į kitą laiką, jau po metų, taigi į pasikeitusią gamtą. Juk per metus ji nuveikia daug darbų: užaugina medžius, pasėja sėklas, pakelia į orą gandrų.

Kviečiu pasisukti gamtos metų ratu. Gali būti, kad jūs jau daug ką žinote ir esate pajautę jo sukimosi grožį. Bet pamėginkime tai padaryti kartu.

Selemonas Paltanavičius

SAUSIO 1 d. Naujieji metai

SAUSIO 6 d. Trys karaliai. Atsisveikinimas su Kalėdų eglute

SAUSIO 25 d. Pusiaužiemis. Ant kito šono verčiasi barsukas

VASARIO 24 d. Vieversio diena

ŽIEMIS

MA

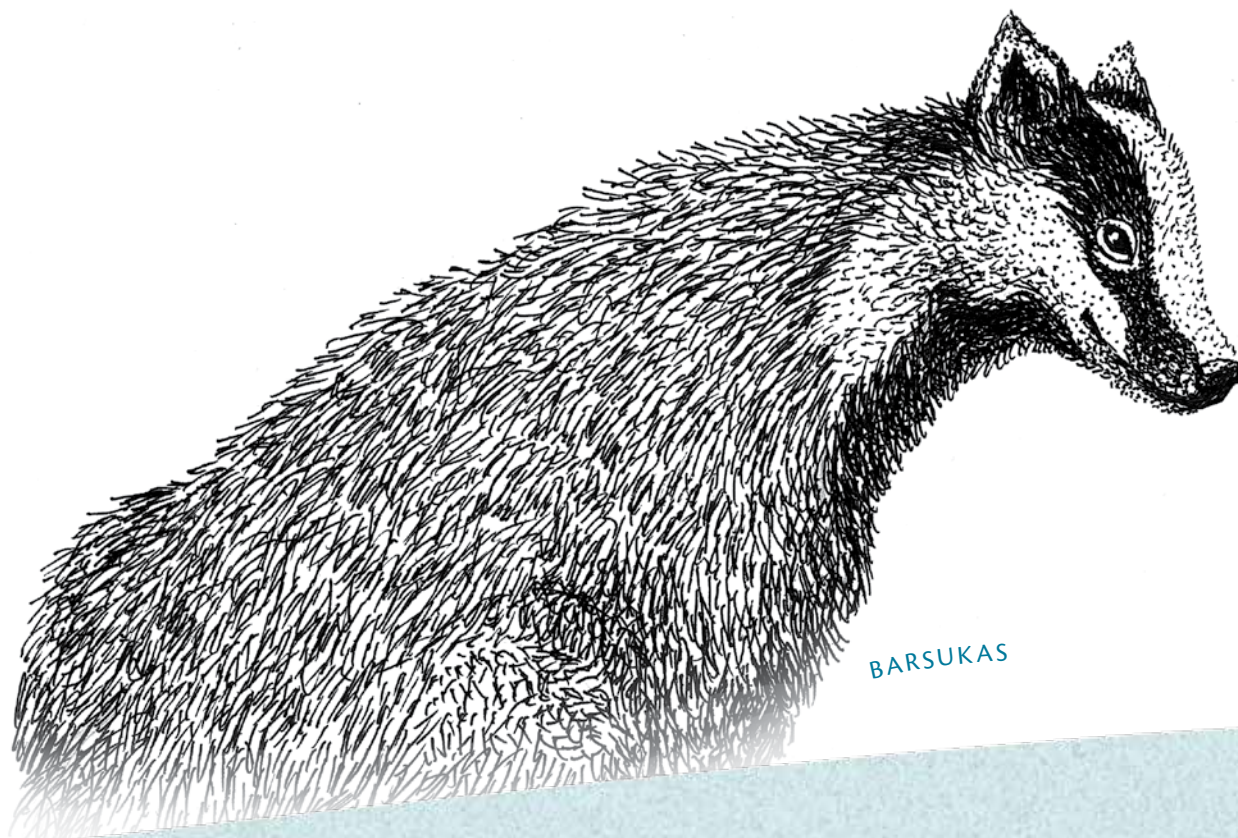
SAUSIS

Mėnuo, kai krenta sausas birus sniegas, arba

SIEKIS (pasiekta metų pradžia),

PUSČIUS (vėjai supučia pusnis),

RAGO (žemė nuo šalčio suragėjusi) mėnuo

BARSUKAS

SAUSIO 22 D.

Dienos trukmė

8 val. 8 min.

SAULĖ TEKA **8 val. 27 min.**, LEIDŽIASI **16 val. 35 min.**

SAUSIO 22 D.

DIDŽIOJI ANTIS. Nuotrauka su vaizdo įrašu.

Mano lesyklą kasdien
aplanko paukšteliai, **o tavo?**

Kaip manai, ar barsukas šiemet
apsivers ant kito šono?

Mačiau paukštį rusvu kuodu.
Primink, kaip jis vadinamas?

Pažiūrėk į termometrą.
Gal šiandien – šalčiausia metų diena?

Galbūt sode sutiksi kiškį –
jis grauš medelio žievę.

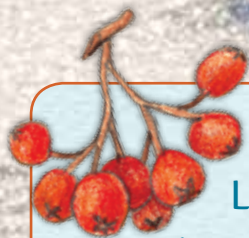
Na ir **ištvermingi** tie kryžiasnapiai –
peri kiaušinius per šalčius!

NUO SAUSIO
skaičiuojame
metų pradžia,
nes sausį
pradedama grįžti
saulė ir ilgėti
diena. Iš pradžių
to nejaučiame,
ji būna ilgesnė
vos keletu
minučių.

BRIEDŽIAI

PO NAUJŪJŲ METŲ

Lietuvoje iškrinta daugiausia sniego ir užklumpa šalčiai. Sausis visada laikytas šalčiausiu žiemos mėnesiu. Bet dažni šį mėnesį ir atlydžiai, kai temperatūra pakyla, pradeda lyti ir paviršinis sniego sluoksnis sudrėksta. Atlydys labai pavojingas, nes pašalus sniegas apsikloja kieta, suledėjusia pluta. Ji trukdo per sniegą bristi stirnoms, šernams. Kiškiai, kurapkos pro šią plutą nepasiekia maisto.

EŽERŲ IR UPIŲ LEDAS jau storas. Jeigu rudenį vandens buvo daug, jeigu upeliai neša jį į ežerus, pavojaus nėra. Bet jei rudenį buvo sausas, po ežerų ledu vandenyje ima stigti deguonies. Jo trūkumą pirmieji pajunta vandens vabalai – prakirtę eketę matome juos iškylančius įkvėpti oro.

EŽERŲ ŽUVYS, jei gali, susitelkia giliausiose vietose ar prie įtekančių upelių ir taip sulaukia pavasario.

APSNIGTOJE TROBELĖJE prie ežero ar upelio žiemojantys bebrai nuplaukia po ledu iki savo sukrauto sandėlio, atsineša šakų ir graužia žievę. Naktimis į sodus skuba kiškiai – jie graužia medelių žievę, ieško neaprištų, neapsaugotų vaismedžių – obelių, kriaušių. Sode nusileidę pulkai strazdų, svirbelių ieško ant šakelių likusių šermukšnių, putinų uogų, obuolių.

SMILGINIS STRAZDAS

SAUSĮ IŠGIRSTAME

pirmąją didžiosios zylės giesmę. Ji dar ne tokia skardi kaip pavasarį, bet labai nuotaikinga.

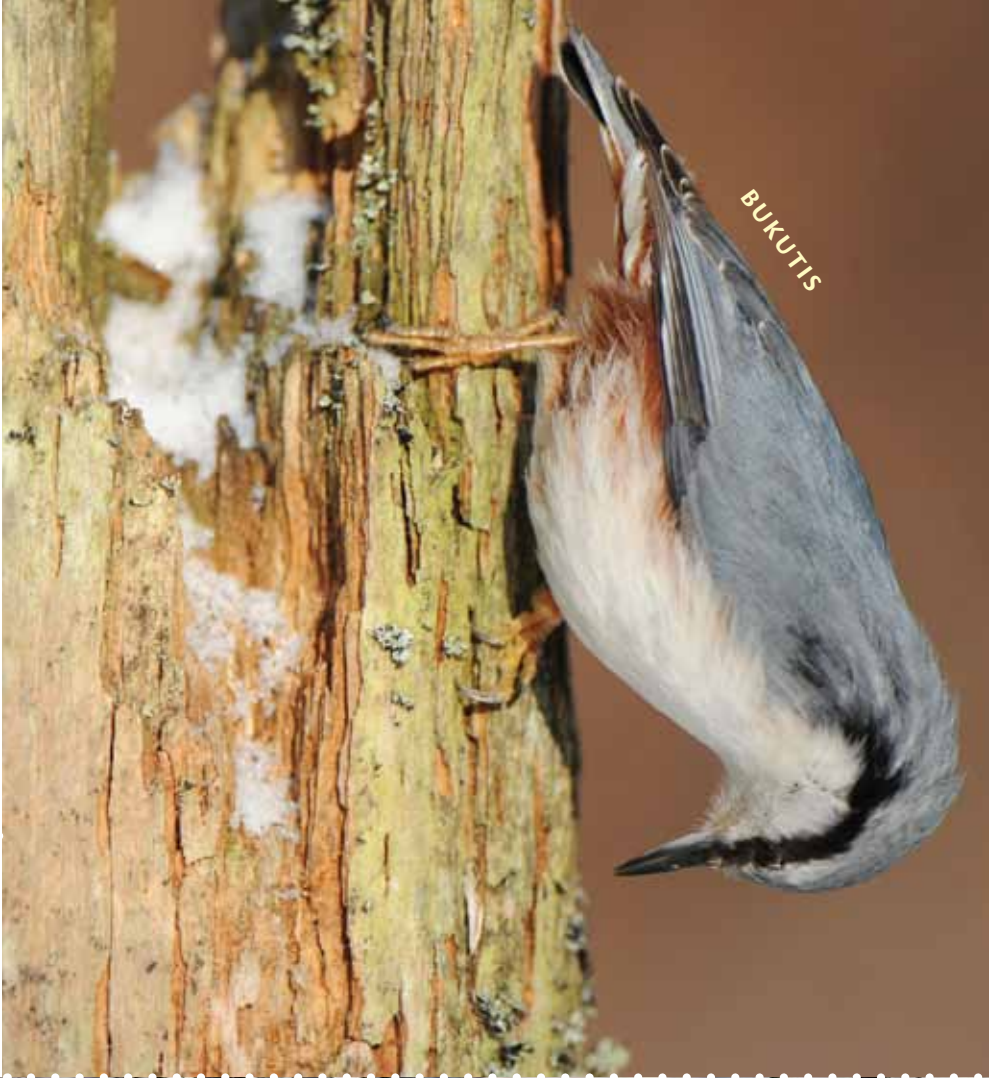
DIDŽIOJI ZYLĖ

PAUKŠČIAI NUO RUDENS lanko mūsų lesyklas. Sausis jiems – sunkiausias metas, jei nors vieną dieną nelesinsime, išalkę jie gali žūti.

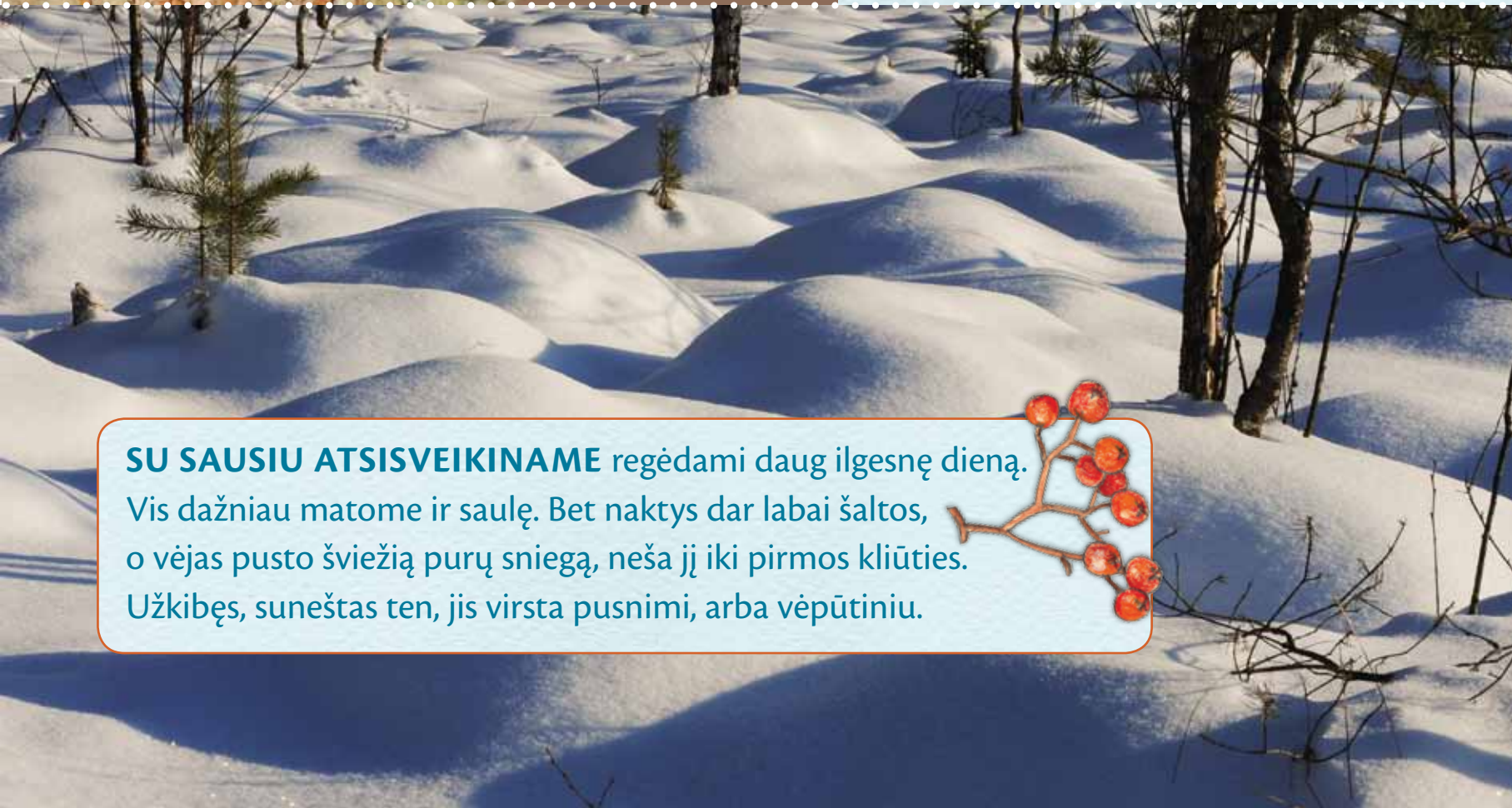
Į ATVIRUS, NEUŽŠALUSIUS VANDENIS susirenka žiemojantys paukščiai. Lietuvoje jų daugiausia Nemune, prie Kauno elektrinės. Bet galima pamatyti ir kitur, ypač miestuose, – čia juos globoja žmonės. Žiemą mūsų globos reikia visiems gyvūnams – paukščiams, žvėrims.

SAUSIS
.14.

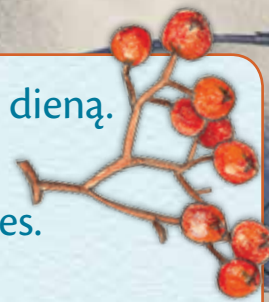
GULBĖS NEBYLĖS IR JŲ JAUNIKLIAI

GIRIOS PAUKŠČIAI dabar užsiėmę lesalo paieškom. Diena dar trumpa, todėl jie tam skiria visą laiką. Zylės, lipučiai, bukučiai laupo medžių žievę, apieško plyšius joje ir randa vabzdžių. Mažiausi Lietuvos paukščiai nyktukai skraidydami apie eglų šakas ieško jose žiemoti pasislėpusių vabzdžių. Geniai taip pat kapoja žievę, bet dažniausiai aižo eglų ir pušų kankorėžius. Tam jie naudoja savotišką aižyklą – „genio kalvę“.

SU SAUSIU ATSIŠVEIKINAME regėdami daug ilgesnę dieną. Vis dažniau matome ir saulę. Bet naktys dar labai šaltos, o vėjas pusto šviežią purų sniegą, neša jį iki pirmos kliūtis. Užkibęs, suneštas ten, jis virsta pusnimi, arba vėpūtinium.

Kas GIEDA sausio vidury?

Kažkada ir aš to nežinojau. Bet vieną labai šaltą sausį bridau per gilų sniegą mišku ir sustojau pasigrožėti aukštai kybančiais eglių kankorėžiais. Užvertęs galvą žiūrėjau ir stebėjausi tylą. Ir staiga pasigirdo giesmė – vingri, melodinga. Iš kur toks grožis? Kas čia žiemos nebijo? Eglės kankorėžiais kopinėjo nedidelis rausvas paukščiukas ir čiulbėjo. Kryžiasnapis! Buvau apie jį skaitęs, žinojau, kad jo posnapio ir antsnapio galai užlenkti į priešingas puses ir kad jis peri žiemą. Pamatęs negalėjau atsistebėti – juk taip šalta, o patinėlis gieda kažkur netoliese lizde perinčiai patelei.

Išsiritusius vaikus kryžiasnapiai maitins eglių sėklomis. Bus dar žiema, kai jaunikliai apsiplunksnuos ir paliks lizdą. Tik kryžiasnapiai peri žiemą ir visai nebijo šalčio.

KRYŽIASNAPIO NAMAS

Paklausk

ŠIKŠNOSPARNIS

KAIP žiemoja šikšnosparniai?

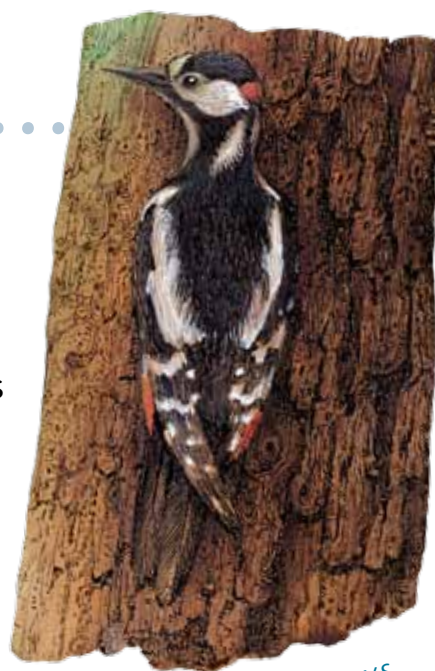
Šikšnosparniai žiemoja pasislėpę rūsiuose, požemiuose. Dabar jie nejuda, jų kūno temperatūra nukritusi, širdis plaka daug rečiau. Nelieskite tokio miegančio šikšnosparnio. Bet koks šio gyvūnelio žadinimas, lietimasis gali jam pakenkti.

SVIRBELIS

KĄ vadiname „genio kalve“?

Tai – plyšys medžio kamiene, į kurį paukštis įspraudžia snape atsineštą kankorėžį. Kapodamas snapu, genys varto kankorėžio lakštelius, o kai sėklų po jais nebelieka, numeta kankorėžį žemėn.

DIDYSIS MARGASIS GENYS

KOKS mažiausias paukštėlis Lietuvoje?

Nykštukas – vos 5 gramus sveriantis paukštėlis. Žiemą nykštukai purpsi apie eglių šakas ir ieško žiemojančių vabzdžių. Trumpi nykštukų snapeliai ir labai didelės akys tinka ieškoti lesalo.

BARSAUKAI

KAS yra pusiaužiemis? Tai – sausio 25-oji. Žiemos pusė – ne sausio viduryje, bet jam baigiantis. Nuo seno tikėta, kad tą dieną girioje įvyksta stebuklas – nuo rudens savo urve ant vieno šono gulėjęs ir miegojęs barsukas išlenda apsižvalgyti. Jei būna saulėta, grįžta atgal į guolį ir verčiasi ant kito šono – žiema bus ilga. Jei apniukę, barsukas nemato savo šešėlio ir gulasi ant to paties šono – žiemos nedaug belikę.

APIE SAUSĮ

KĄ primena svirbelio giesmė?

Svirbelis – rusvas kuoduotas varnėno dydžio paukštis, iš šiaurės atskrendantis pas mus žiemoti. Svirbeliu vadinamas dėl svirbimo – balso, primenančio skardų varpelio tilindžiovimą.

ŠERNO PĖDSAKAS

KAM pavojinga ledo pluta?

Sušalęs šlapias sniegas virsta ledo pluta. Tokie ledo plutos sluoksniai labai kieti, aštrūs, skaudžiai žeidžia stirnų, elnių, šernų kojas. Atlydžių per žiemą gali būti net keli.

NYKŠTUKAS

KAIP žiemą keliauja eglių sėklos?

Eglių sėklos mažos, su permatomu sparneliu – skristuku. Pabirusios iš aukštai kybančių kankorėžių, sėklos skrieja oru, sukasi, ir vėjas nuneša jas labai toli. Ten, kur įkrito į duobutę sniege, jos ir pasiliks, o pavasarį sudygs. Taip medžiai išauga toli nuo girios. Daug sėklų nuo sniego nurenka paukščiai, ant žemės jų randa pelės ir pelėnai.

EGLES KANKORĖŽIS

KOKIOS pramogos laukia gamtoje?

Lipdome sniego žmones, slidinėjame, čiužinėjame. Galima pasidaryti karuselę, kuria labai smagu sukti ratą po rato.

Ar žinai?

KAS PALIKO PĖDŲ ATSPAUDUS?

KAS TEN ŽIEMOJA?

KAIP VADINAMI ŠIE **PAUKŠČIAI?**

Gamtininkas ir rašytojas Selemonas Paltanavičius kviečia atskleisti Lietuvos gamtos paslaptis keliaujant metų laikų ratu. Šiame gausiai iliustruotame gamtos pažinimo vadove autorius pasakoja apie kiekvieno mėnesio ypatumus, dalinasi netikėtais atradimais. Jis siunčia trumpas žinutes, užduoda klausimus ir į juos atsako, kviečia atlikti nuotaikingus metų laikų darbelius ir... užrašo pokalbius su gamtoje sutiktais gyvūnais! O dvylikos mėnesių nuotraukos skaitytojus perkels į trumpus Selemono Paltanavičiaus filmuotus vaizdo įrašus, kurie atgis skaitytojų išmaniuosiuose įrenginiuose. Mažieji klausytojai, skaitantys vaikai, suaugusieji – kiekvienas šioje knygoje atras savo mėgstamiausią pasakojimą, žinutę, nuotrauką ar iliustraciją.

ILIUSTRACIJŲ ŠALTINIAI

- 18 psl. Barsukas, dailininkas Ludwig Beckmann, 1927, Vikipedija
48 psl. Paprastasis žalčialunkis, iliustracija iš knygos *Flora von Deutschland, Österreich und der Schweiz*, Otto Wilhelm Thomé, 1885, Vikipedija
48 psl. Kurtiniai, iliustracija iš knygos *The Birds of Europe*, t. IV, dailininkas Edward Lear, 1837, Vikipedija
50 psl. Krokas, nuotr. autorė Dovilė Valužytė
62 psl. Kregždė, iliustracija iš knygos *Birds of a Maryland farm: a local study of economic ornithology*, Sylvester D. Judd, 1902, Vikipedija
63 psl. Gegutė, dailininkas John Gerrard Keulemans, 1873, Vikipedija
76 psl. Švyliai, nuotr. autorė Elke Freese, 2006, CC-BY-SA-2.5,2.0,1.0, Vikipedija
106 psl. Skrendantis lėlys, iliustracija iš knygos *Coloured figures of the birds of the British Islands*, dailininkas John Gerrard Keulemans, 1885–1897, Vikipedija
106 psl. Grasinanti gulbė, dailininkas Jan Asselijn, 1650, Vikipedija
122 psl. Musė, nuotr. autorė Julia Wilkins, 2013, CC-BY-SA-3.0, Vikipedija
123 psl. Rugiai ir kiti grūdai, iliustracija iš knygos *The New Student's Reference Work for teachers, students and families*, 1914, Vikipedija
136 psl. Žemę apšviečia Saulė lygiadienio metu, autorius Przemyslaw Idzkiewicz, 2005, CC-BY-SA-2.0, Vikipedija
146 psl. Žiemsprindis, nuotr. autorius Jerzy Strzelecki, 2015 m., CC-BY-SA-3.0, Vikipedija
150 psl. Ežys, dailininkas Edward Lear, 1830, Houghton Library, CC-PD-Mark, Vikipedija
180 psl. Pataisai, iliustracija iš knygos *Flora Batava*, Volume 7, 1830, www.BioLib.de, Vikipedija

Redaktorė Bronė Vinevičienė
Korektorė Vaiva Markevičiūtė
Maketavo Lina Eitmantytė-Valužienė
Tiražas 2000 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

ATSAKYMAI iš psl. 20–21

Atspaudai: 1 – ŠERNO, 2 – VOVERĖS, 3 – LAPĖS, 4 – BARSUKO, 5 – VILKO. Žiemoja SKRUZDĖLĖS (2), ne LAPĖ (1) ir ne BARSUKAS (3). Paukščiai: 1 – DIDŽIOJI ANTIS, 2 – JUODAGALVĖ SNIEGENA, 3 – NYKŠTUKAS, 4 – KĖKŠTAS, 5 – KURAPKA, 6 – SMILGINIS STRAZDAS, 7 – PAPERASTOJI PILKOJI ZYLĖ, 8 – SVIRBELIS, 9 – KRANKLYS.

ATSAKYMAI iš psl. 34–35

Voverei neskanu VORAS (3), SRAIGĖ (5), bet ji paskanauja KIAUŠINIŲ, PUMPURŲ, SAULĖGRAŽŲ SĖKLŲ.

Ragai: 1 – AVINO, 2 – OŽIO, 3 – KARVĖS, 4 – STIRNINO, 5 – TAURIOJO ELNIO, 6 – BRIEDŽIO. Du vienodi varvekliai yra antras kairėje ir pirmas dešinėje.

ATSAKYMAI iš psl. 50–51

Drugeliai, kurie atsibudo peržiemoję: 1 – SPUNGĖ, 3 – CITRINUKAS, 5 – DILGĖLINUKAS. Vasariniai drugeliai:

2 – PERLINUKAS, 4 – MIŠKINIS STORGALVIS. Anksti pavasarį žydi: 1 – ŽIBUOKLĖS, 2 – VIŠTAPIENĖS, 3 – LAZDYNAS,

4 – SNIEGUOLĖS, 5 – GELTONŽIEDĖ PLUKĖ, 6 – KROKAS, 7 – SCYLĖS, 8 – ŽALČIALUNKIS. Parskrido žąsys.

Du paukščiai ne iš šio būrio yra PEMPĖS – centre (kyla aukštyn) ir apačioje dešiniajame kampe.

ATSAKYMAI iš psl. 64–65

Balandį gamtoje nepamatysi žydinčios SAULĖGRAŽOS (4), bet gali pamatyti: 1 – PLAUTĖ, 2 – SAKURĄ,

3 – RŪTENĮ. Pumpurus krauna: 1 – KAŠTONAS, 2 – VYŠNIA, 3 – LAUKINIS SERBENTAS.

Gal nori paliesti: 1 – BOBAUSĮ, 2 – VARLĘ, 3 – PUŠĮ, 4 – EGLĘ, 5 – ŠILAGĖLES, 6 – ŽALTĮ, 7 – GANDRĄ,

8 – VARNĖNĄ, 9 – LAPE, 10 – ŠERNIUKĄ, 11 – SNIEGA, 12 – BRIEDŽIUKĄ?

ATSAKYMAI iš psl. **78–79**

Vabzdžiai: 1 – PLĖŠRIAMUSĖ, 2 – KAMANĖ, 3 – ŠIRŠĖ, 4 – BITĖ. Inkilo gyventoja MĒLYNOJI ZYLĖ (3), jame neapsigyveno ŽVIRBLIS (1), KIELĖ (2). Iš šio vikšro išsiris ne MACHAONAS (1) ir ne CITRINUKAS (2), bet KARPAŽOLINIS SFINKSAS (3). Žydintys gegužės mėnesį medžiai: 1 – IEVA, 2 – KAŠTONAS, 3 – VYŠNIA.

ATSAKYMAI iš psl. **94–95**

Lizdas: 1 – MIŠKINIO KALVIUKO, 2 – LĒLIO, 3 – JUODOSIOS ŽUVĖDROS, 4 – LANGINĖS KREGŽDĖS. Genys maitina geniuką KIRMINAIS (2), bet ne ŽUVYTĒMIS (1), BLAKĒMIS (3), KAMANĒMIS (4). Šis paukščiukas – KIRIUKAS. Jis yra RUDAGALVIO KIRO (3) mažylis. Kiti paukščiai: 1 – ŽĄSIS, 2 – SIDABRINIAI KIRAI.

ATSAKYMAI iš psl. **108–109**

Negalima valgyti šių uogų: 8 – PAPERASTOJO SAUSMEDŽIO, 9 – KARKLAVIJO. Bet galite drąsiai skanauti: 1 – MĒLYNES, 2 – BRUKNES, 3 – AGRASTUS, 4 – VARNAUGES, 5 – ŽEMUOGES, 6 – RAUDONUOSIUS SERBENTUS, 7 – VALGOMUOSIUS SAUSMEDŽIUS. Dvi vienodos kregždės yra pirma pirmoje eilėje iš kairės ir trečia ketvirtoje eilėje. Taip žydi GAUROMETIS. Tarp jo žiedų slepiasi GELTONASIS ŽIEDVORIS ir dvi BLAKĒS.

ATSAKYMAI iš psl. **122–123**

Iš šios lervos išsiris ne vapsva (1), ne uodas (2), ne musė (4), bet beržinis pjūklelis (3). Piešinyje pavaizduoti javai: 1 – RUGYS, 2 – SĖJAMOJI AVIŽA, 3 – TUŠČIOJI AVIŽA, 4 – PAPERASTASIS KVIETYS, 5 – BARZDOTASIS KVIETYS, 6 – BEBARZDIS KVIETYS, 7 – MIEŽIS. Žydi RUGYS.

ATSAKYMAI iš psl. 138–139

Nuodingi grybai: 10 – PASTOJI MUSMIRĖ, 11 – SMALIAKEPURĖ MUSMIRĖ, 12 – MARGOJI MUSMIRĖ. Į krepšelį dėkite: 1 – BARAVYKĄ, 2 – SKĖTINĘ ŽVYNABUDĘ, 3 – LEPŠIUS, 4 – ŪMĖDES, 5 – RAUDONIKĮ, 6 – GUDUKĄ, 7 – VOVERAITES, 8 – KELMUČIUS, 9 – GELTONUOSIUS KAZLĖKUS. Tikrieji vaisiai: ANKŠTYS – akacijos (1), žirnmedžio (2), RIEŠUTAI – lazdyno (3), graikinio riešutmedžio (4), GILĖS – ąžuolo (5), kaštono (6), SPARNAVAISIAI – guobos (7), klevo (8), OBUOLĖLIAI – šermukšnio (9), gudobelės (10), KAULAVASIAI – slyvos (11), vyšnios (12), UOGOS – agrasto (13), raudonųjų serbentų (14). NETIKRIEJI VAISIAI: obels (15), kriaušės (16), erškėčio (17). RUPŪŽĖ – 1, VARLĖ – 2.

ATSAKYMAI iš psl. 152–153

Voratinkliai būna: 1 – RAIZGŪS, 2 – GAUBTI, 3 – SPINDULINIAI, 4 – SUVELTI, 5 – PILTUVO formos. Lapai: 1 – DREBULĖS, 2 – GUOBOS, 3 – BERŽO, 4 – BUKO, 5 – BALTOSIOS TUOPOS, 6 – KLEVO, 7 – AŽUOLO, 8 – UOSIO.

ATSAKYMAI iš psl. 166–167

Vėlyvo rudens skanėstai: 1 – ERŠKĖTUOGĖS, 2 – OBUOLIAI, 3 – ŠERMUKŠNIAI. Tokio dydžio pušis gali būti: 2 mėn. (1), 4 metų (2), 12 metų (3), 100 metų (4). Kamienai: 1 – AŽUOLO, 2 – EGLĖS, 3 – BERŽO, 4 – DREBULĖS.

ATSAKYMAI iš psl. 182–183

Po sniegu žaliuoja: 1 – BRUKNĖS, 2 – RAUDONŽIEDĖS NOTRELĖS, 3 – PATAISAI, 4 – UGNIAŽOLĖS. Kankorėžiai: 1 – PASTOSIOS PUŠIES, 2 – BANKSO PUŠIES, 3 – VEIMUTINĖS PUŠIES, 4 – PASTOSIOS EGLĖS, 5 – SIBIRINIO KĖNIO, 6 – MAUMEDŽIO, 7 – KANADINĖS CŪGOS, 8 – DIDŽIOSIOS POCŪGĖS. Lietuvoje negyvena JUODOJI GULBĖ (2). Bet galime pamatyti GULBĘ GIESMININKĘ (1) ir GULBĘ NEBYLĘ (3), kurių jaunikliai būna pilki, o vėliau pabaļa.

Visi metų mėnesiai turi staigmenų. **SAUSĮ** panirsi į pusnį su baikščiomis stirnomis.

BIRŽELĮ įrengsi namus rupūžei. **LAPKRITĮ** sutiksi žievę kramsnojantį briedį.

Pasuk **GAMTOS METŲ RATA** – tavęs laukia neįtikėtina kelionė.

BRIEDIS. Nuotrauka su vaizdo įrašu.

NAUJIENA! Į savo išmanųjį įrenginį atsisiųskite nemokamą programėlę „Metų ratas“ iš „Google play“ arba „App store“ internetinių parduotuvių. Knygos puslapyje prie kiekvieno mėnesio pavadinimo rasite rodykle pažymėtą nuotrauką su vaizdo įrašu. Programėlėje pasirinkite atitinkamą metų laiką ir nukreipkite įrenginio kamerą virš nuotraukos. Ekrane pamatysite nuotrauką papildantį trumpą vaizdo įrašą.

Mėgaukitės visais **12 vaizdo įrašų, skirtų kiekvienam metų mėnesiui!**

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-415-2

9 786094 414152

